22112 Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

33009 Innovatiebeleid

31288 Hoger Onderwijs-, Onderzoek- en Wetenschapsbeleid

Nr. 4464 Brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 oktober 2026

Hierbij stuur ik u, mede namens de minister van Economische Zaken en Klimaat, mijn reactie op de brief van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het betreft de brief van 18 juni 2026 met referentie 2026D30698, inzake Horizon Europe.

Ik stel het zeer op prijs om met u van gedachten te wisselen over deze twee belangrijke Europese dossiers op het gebied van onderzoek en innovatie (O&I). Horizon Europe is inmiddels een niet weg te denken onderdeel van het financieringslandschap geworden voor Nederland. Het programma stelt Nederlandse kennisinstellingen en bedrijven in staat baanbrekend onderzoek te doen, innovaties te versnellen en bij te dragen aan de belangrijke uitdagingen waar Europa voor staat. Het is dan ook van groot belang dat het volgende, tiende, kaderprogramma ons kennisveld in staat stelt om het huidige succes voort te zetten. De Europese Onderzoeksruimtewet (‘ERA Act’) kan de Europese O&I-samenwerking verder versterken, onder meer door het wegnemen van barrières voor vrij verkeer van onderzoek en kennis in de EU. Beide Europese initiatieven helpen de ambities uit de rapporten van Letta[1] en Draghi[2] waar te maken. Met name ambities zoals het creëren van een ‘vijfde vrijheid’ voor onderzoek, innovatie, kennis en onderwijs; het terugdringen van fragmentatie en versterken van strategische focus; het investeren van 3% van het bbp van de EU in onderzoek en innovatie; en het verminderen van complexiteit die innovatie onnodig belemmert.

Uw eerste verzoek is om na publicatie van de Europese Onderzoeksruimtewet de gevolgen van het voorstel voor Nederlandse kennisinstellingen expliciet in beeld te brengen. In opvolging van uw verzoek zal ik in het BNC-fiche[3] expliciet aandacht besteden aan de gevolgen van de Europese Onderzoeksruimtewet voor de Nederlandse kennisinstellingen. Een BNC-fiche bevat het kabinetsstandpunt en wordt na publicatie van een voorstel van de Europese Commissie opgesteld en met uw Kamer gedeeld. In BNC-fiches wordt tevens aandacht besteed aan de

[1] Appreciatie Letta Rapport “Much more than a Market” | Rapport | Rijksoverheid.nl Kamerstuk 21 501-30, nr. 603.
[2] Kabinetsreactie Draghi-rapport | Rijksoverheid.nl Kamerstuk 21 501-30, nr. 614
[3] BNC staat voor Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen en heeft als doel een eerste Nederlands standpunt te bepalen over door de Europese Commissie uitgebrachte voorstellen.

financiële en administratieve gevolgen en de regeldruk voor rijksoverheid, decentrale overheden en/of bedrijfsleven en burger. Mochten er na het lezen van het BNC-fiche bij uw Kamer nog vragen leven, dan zijn mijn ambtenaren uiteraard van harte bereid om u via een technische briefing nader te informeren.

Het tweede verzoek is om uw Kamer, los van de geannoteerde agenda, periodiek te informeren over de Nederlandse inzet in de onderhandelingen over het kaderprogramma voor onderzoek en innovatie 2028-2034 (Horizon Europe) en de Europese Onderzoeksruimtewet. Ik verwijs hierbij graag naar het overzicht van de afspraken over de informatievoorziening van het kabinet aan de Tweede Kamer over Europese dossiers en onderhandelingen.[4] Die afspraken borgen dat de Kamer tijdig en periodiek geïnformeerd wordt over de inzet van het kabinet. Dit verloopt via de BNC-fiches, waarin de inzet van het kabinet staat verwoord, en de informatievoorziening rondom de Raadsbijeenkomsten. Deze bijeenkomsten vinden vier- tot zesmaal per jaar plaats op vaste terugkerende momenten. De vaste commissie voor Economische Zaken is aangewezen als de behandelende commissie voor de Raad voor Concurrentievermogen, waaronder zowel Horizon Europe als de Europese Onderzoeksruimtewet vallen. Ik zal deze reguliere afspraken blijven hanteren voor een regelmatige informatievoorziening richting uw Kamer. Als de onderhandelingsinzet buiten de gedeelde Nederlandse inzet uit de BNC-fiches gaat, of ik verwacht dat dit het geval kan zijn, dan zal ik u hierover informeren via de reguliere briefwisselingen (geannoteerde agenda's, verslagen van Raden) of indien nodig middels een aparte brief. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor de inzet tijdens de triloogfase die later dit jaar voor Horizon Europe aanbreekt.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
R.M. Letschert

[4] Kamerstuk 22 112, nr. 2898.